

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Рівненської області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Рівненської області в III кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Рівненської області** у III кварталі 2024 року свідчать, що на тлі війни, високих цін на сировину, матеріали та енергоносії респонденти послабили свої очікування щодо обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та щодо майбутнього фінансово-економічного стану своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується подальше зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 23.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%) (графік 1). У цілому по Україні очікується збільшення обсягів виробництва – 3.7%;
- швидше зростання цін на споживчі товари та послуги: 61.5% респондентів очікують, що інфляція перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 41.7%), у цілому по Україні – 45.5%. Головними чинниками інфляції респонденти продовжують називати воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- посилення девальвації національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікують 92.3% респондентів (у попередньому кварталі – 83.3%), у цілому по Україні – 88.5%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у II кварталі 2024 року – 8.3%) (таблиця). У цілому по Україні – «мінус» 0.9% (таблиця);
- обсяги реалізації виробленої продукції залишаться без змін: баланс відповідей – 0.0% (як у попередньому кварталі). Водночас респонденти очікують зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 16.7% (як у II кварталі 2024 року) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 10.5% та 11.2% відповідно;
- зменшення обсягу інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – по «мінус» 16.7% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7% та 0.0% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні – «мінус» 3.2% та 7.5% відповідно;
- збільшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – 7.7% (одні з найоптимістичніших очікувань серед регіонів) (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 4). У цілому по Україні очікується зменшення кількості працівників – «мінус» 10.9%;
- зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства, дещо нижчими темпами: баланс відповідей – 92.7% (у попередньому кварталі – 100.0%). Водночас респонденти області очікують швидше зростання цін на товари / послуги власного виробництва: баланс відповідей – 69.2% (у II кварталі 2024 року – 58.3%) (графік 6). На подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину і матеріали, вартість трудових ресурсів та курс гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника нижчими темпами: баланси відповідей – 66.7% та 41.7% відповідно (у II кварталі 2024 року – 75.0% та 58.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії респонденти називають головними чинниками, що стримують спроможність підприємств нарощувати виробництво (графік 5).

Підприємства області послабили свої очікування щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу запозиченням у національній валюті. Наявність інших джерел фінансування, надмірні вимоги до застави та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (вплив чинника посилюється) відзначаються респондентами як головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 9).

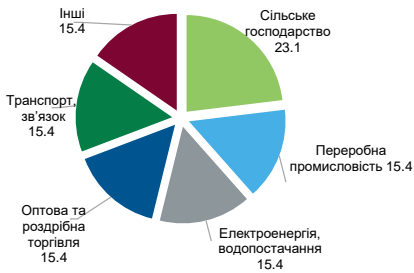
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

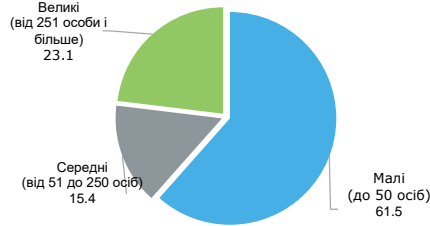
- поточний фінансово-економічний стан задовільний: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3%). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 6.0%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився й є нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- вільні виробничі потужності зменшилися. Підприємства області змушені залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту: баланс відповідей – «мінус» 23.1% (у II кварталі 2024 року – 8.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

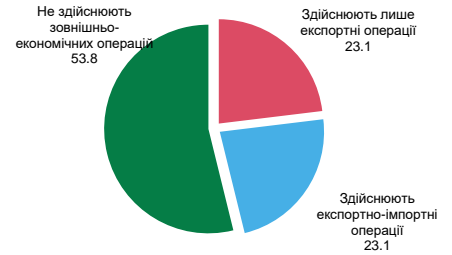
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

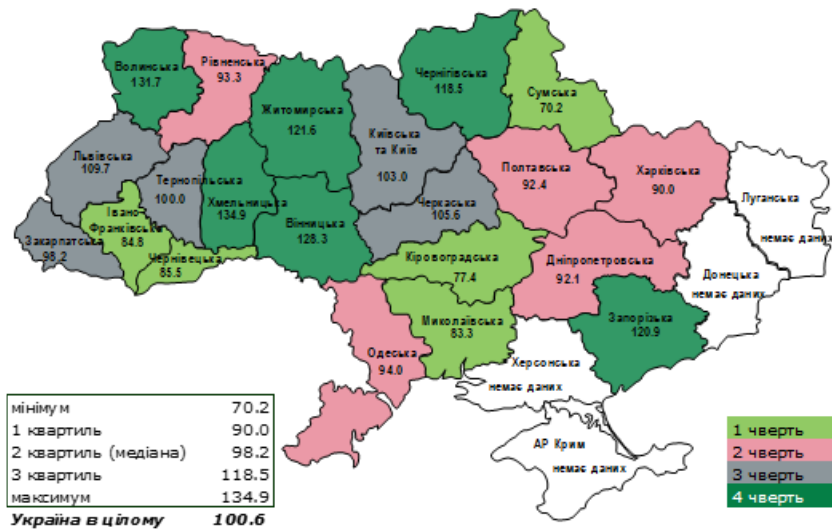

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 01 липня – 23 серпня 2024 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

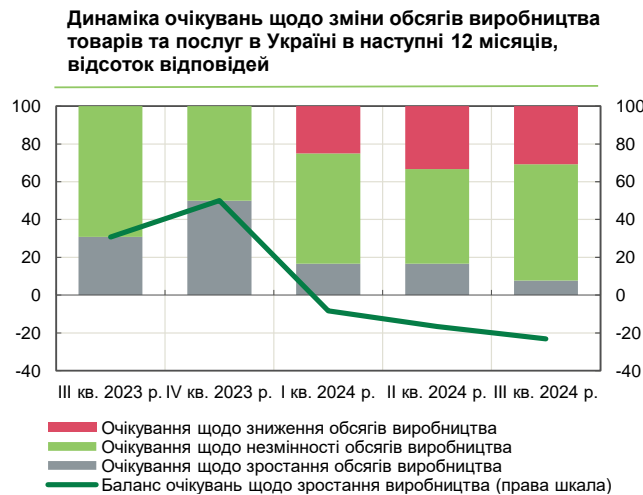
*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Рівненської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	16.7	16.7	16.7	8.3	-7.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	38.5	33.3	8.3	0.0	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	15.4	-9.1	-8.3	-16.7	-16.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	38.5	8.3	25.0	0.0	-16.7
кількості працівників	7.7	8.3	8.3	0.0	7.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

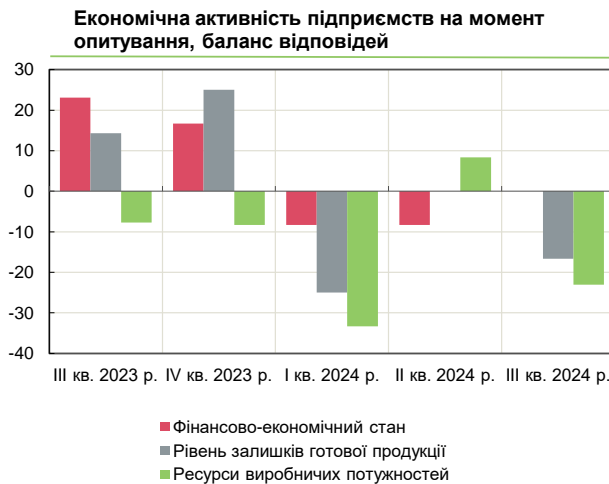
Графік 1

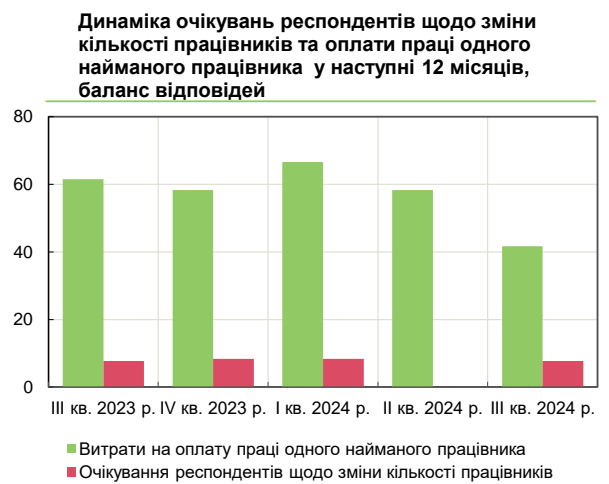
Графік 2

Графік 3

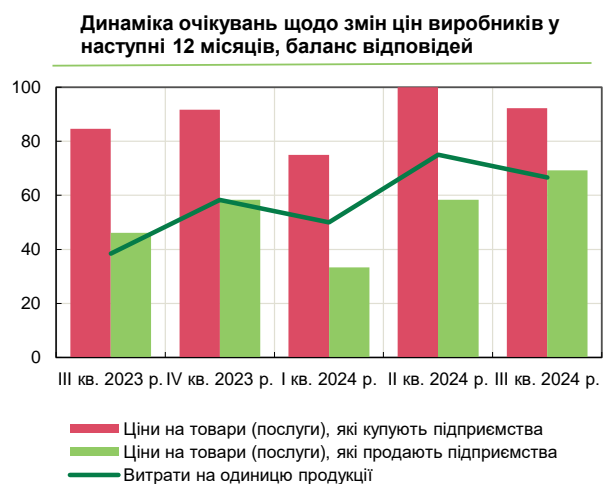
Графік 4

Графік 5

Графік 6

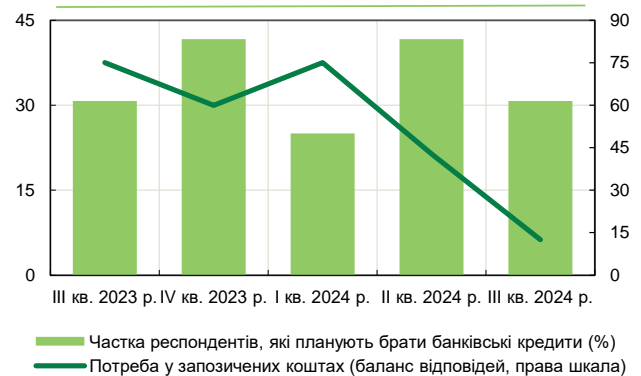
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

